

Particularitatile prozei istorice sadoveniene - viziunea scriitorului asupra istoriei

Mihail Sadoveanu este creatorul romanului istoric in literatura romana. Prima lucrare inspirata din istorie este "Soimir (1904), descriind incercarea fratilor Potcoava de a-l pedepsi pe tradatorul lui Ioan Voda cel Cumplit.

"Vremuri de bejenie" (1907) evoca o calatorie printr-o Moldova pustiita de navalirile tataresti, vazuta prin ochii unui bastinas intors din Polonia.

"Neamul Soimarestilor" caracterizat drept "o varietate a romanului de aventuri" (Calinescu) cuprinde momente specifice acestei categorii de opere: fapte eroice, o rapire, o calatorie, o iubire tradata. Dincolo de acestea, se contureaza un puternic sentiment al apartenentei la grupul social de origine, Tudor Soimaru fiind "un Pardaillan roman" (C. Ciqpraga) si un infaptuitor al justitiei de grup.

"Zodia Racului sau Vremea Ducai Voda" (1929), reconstituie calatoria abatelui de Marenne prin Moldova anului ,1679. Un alt plan al actiunii prezinta iubirea nefericita a lui Alecu Ruset pentru domnita Catrina (fiica lui Duca Voda). Finalul actiunii este tragic: incercand sa impiedice nunta domnitei cu mirele impus de tatal ei (Stefan Beizade), Alecu Ruset este ucis de voievod.

Operele din prima perioada de creatie se caracterizeaza prin evocarea unei lumi aflate sub semnul unui timp tragic.

Iesirea din acest con de umbra al istoriei se va face pe calea mitului: trilogia "Fratii Jderi" (1935-1942) evoca o Moldova idilica, vazuta intr-o epoca de rodnicie miraculoasa. Oamenii sunt ceremoniosi, iar societatea este organizata dupa principiul familiei In care Stefan cel Mare este "tatal" si stapanul tuturor, vazut aproape ca un semizeu.

O particularitate a acestei viziuni o constituie tenta de fabulos care se arcuieste peste evenimentele descrise: in lupta de la Podul inalt, oastea otomana este vazuta ca un "balaur" al carui trup este taiat in doua de "oamenii Mariei Sale" (care devin astfel ipostaze multiplicatale ale Fetilor Frumosi din basme); tot asa, voievodul, batranul Nechifor Caliman, fiii acestuia si alte personaje sunt proiectate in miraculos.

Tot in "Fratii Jderi" sunt prezentate doua razboaie: confruntarea cu tatarii, de la Lipnic si pomenita lupta cu turcii de la Podul inalt.

in ambele, eroismul si capacitatea de jertfa a luptatorilor moldoveni sunt impresionante: viziunea eroica si legendara asupra istoriei constituie a treia trasatura a romanelor sadoveniene.

Semnificativa este, in acest sens, moartea comisului Manole Par Negru (care repeta, la Vaslui,

Referate

Referate, Comentarii, Eseuri, Caracterizari
<http://referatenoi.ro>

---

jertfa celui dintai Manole, cu deosebirea ca sacrificiul lui, al lui Simion, al batranului Caliman si al altor osteni, va deveni temelia istoriei viitoare).

Spre batranete, Sadoveanu priveste istoria cu linistea inteleptului antic. Din aceasta pricina, in romanul "Nicoara Potcoava" (1952), reluand actiunea din "Soimii", autorul devine si mai reflexiv. Meditatiea asupra evenimentelor istorice constituie cea de a patra particularitate a romanelor istorice sadoveniene.

Dupa mitul varstei de aur (prezent in trilogia "Fratii Jderi"), al doilea ca importanta ar putea fi mitul crengii de aur (romanul "Creanga de aur" - 1933). Cu o actiune inceputa in anul 787 in vechea Dacie, romanul ne poarta pe drumurile Bizantului (acolo unde Kesarion Breb isi desavarseste initierea). La intoarcere, devenind al 33-lea mare preot in cultul lui Zalmoxis, Breb va primi medalionul sacerdotal (simbol al crengii de aur).

In aceeasi carte (cea mai profunda si cea mai tulburatoare dintre scrierile istorice sadoveniene), apar si alte mituri: al numarului sacru, al sarpelui, al paradisului pierdut, al iubirii tragice. impletirea istoriei cu mitul constituie o alta caracteristica a viziunii sadoveniene asupra istoriei.